

Ochrana podnikov pred verite mi po as pandémie . moratórium

Národná rada Slovenskej republiky schválila dňa 22. apríla 2020 zákon č. 92/2020 Z.z. (**Novela**), ktorým sa novelizuje zákon č. 62/2020 Z.z. zavádzajúci vládne opatrenia v justičnom sektore v súvislosti so zmierovaním negatívnych následkov zriadenia koronavírusu SARS-CoV-2.

Predmetným zákonom (č. 62/2020 Z.z.) sa s účinnosťou k 27. marcu 2020 zaviedol **prvý balík** opatrení, ktorý vo vzťahu k obchodným spoločnostiam (podnikom) obsahoval najmä nasledovné:

- (i.) od 27. marca do 30. apríla 2020 sa prerušilo plynutie hmotnoprávných lehôt, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo zániku (*preklúzií*) práva; lehoty, ktoré uplynuli medzi 12. marcom a 27. marcom 2020 sa predĺžili o dĺžku 30 dní (tzn. do 27. apríla 2020);
- (ii.) v rovnakom (pozri vyššie) rozsahu sa prerušilo plynutie procesných lehôt na vykonanie úkonov v konaní pred súdom (v trestných veciach v limitovanom rozsahu);
- (iii.) na obdobie krízy sa obmedzilo nariadenie pojednávania v konaniach pred súdom na nevyhnutné prípady a obmedzili sa možnosti fyzickej úasti verejnosti na pojednávaniach;
- (iv.) zdvojnásobila sa dĺžka zákonnej lehoty pre všetkých dlžníkov na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu z dôvodu predbeženia, ktoré nastalo v bese medzi 12. marcom 2020 a 30. aprílom 2020;
- (v.) na obdobie krízy sa rozšírili možnosti korezpondenčného hlasovania a úasti prostredníctvom elektronických prostriedkov na zasadnutiach kolektívnych orgánov právnických osôb (napr. valné zhromaždenia, dozorná rada, predstavenstvo);
- (vi.) do 30. apríla 2020 sa obmedzil výkon záložného práva (predbežne Novelou do 31. mája 2020);
- (vii.) do 30. apríla 2020 sa obmedzilo spešovanie dlžníkovho majetku v rámci núteného výkonu práva (napr. v rámci exekúcie alebo konkurzu) - predbežne Novelou do 31. mája 2020.

Novela v súvislosti so zmierovaním negatívnych následkov koronavírusu v aktuálnom **v druhom balíku** zavádza úplne novú možnosť pre podniky, ktorou je možné poskytnutie tzv. dočasnej ochrany (moratórium).

Do asná ochrana (moratórium) pre podniky znamená:

- (i.) prerušenie konkurzných konaní za atých na návrh verite a, ktorý bol podaný po 12. marci 2020;
- (ii.) odklad povinnosti poda tzv. dlónický návrh na vyhlásenie konkurzu, to znamená, že po as do asnej ochrany podniky nie sú povinné poda sami na seba návrh na vyhlásenia konkurzu v prípade, ak sp ajú zákonom predpísané ekonomické kritéria na povinné podanie návrhu;
- (iii.) prerušenie exekučných konaní za atých vo i podniku po 12. marci 2020, resp. odklad exekúcií, ktoré boli v momente prerušenia konania u0 v pokro ilejzej fáze (predmetom exekúcie musia by záväzky vyplývajúce z podnikate skej innosti);
- (iv.) zákaz za atia výkonu záloóného práva na majetok podniku resp. prerušenie lehoty na spe a0enie majetku (zálohu) v prípade, ak bola do asná ochrana poskytnutá potom, o verite oznámil dlóníkovi za atie výkonu záloóného práva;
- (v.) zákaz mo0nosti jednostranne zapo íta poh adávky spriaznených verite ov proti poh adávkam, ktoré podnikom vznikli po as obdobia, v ktorom im je poskytnutá do asná ochrana;
- (vi.) limitované (tzn. platí iba v prípade, ak zachovanie zmluvného vz ahu bezprostredne neohrozí prevádzkovanie podniku dodávate a/poskytovate a) obmedzenie mo0nosti vypoveda zmluvu, odstúpi od zmluvy alebo odoprie plnenie zo zmluvy pre omezkanie, ktorého sa podnik dopustil od 12. marca 2020 do ú innosti Novely v dôsledku zírzenia koronavírusu (mo0nos vypoveda zmluvu, odstúpi od zmluvy alebo odoprie plnenie zo zmluvy pre omezkanie, ku ktorému došlo po ú innosti Novely sa neobmedzuje);
- (vii.) prerušenie lehôt na uplatnenie práv vo i podniku vrátane nárokov z odporovate ných právnych úkonov (t.j. napr. prerušenie preml acích dôb nad rámec opatrení prijatých v prvom balíku od poskytnutia do asnej ochrany na dobu trvania ochrannej doby . v medziobdobí, t.j. od opätovného za iatku plynutia preml acích dôb po poskytnutie do asnej ochrany plynú preml acie doby ako zvy ajne);
- (viii.) povinnos podniku vynalo0i úprimnú snahu na uspokojenie svojich verite ov v najvyzzej miere a povinnos uprednostni spo0né záujmy svojich verite ov pred vlastnými záujmami alebo záujmami iných osôb;
- (ix.) zákaz rozde ovania zisku alebo iných vlastných zdrojov a povinnos zdr0a sa takého nakladania s majetkom podniku, ktoré by viedlo k podstatnej zmene jeho skladby, vyu0itia alebo ur enia alebo o jeho podstatnému zmeneniu;
- (x.) mo0nos uprednostni úhradu záväzkov súvisiacich so zachovaním prevádzky podniku vzniknutých po poskytnutí do asnej ochrany pred úhradou skorzích splatných záväzkov;
- (xi.) výnimka z podriadenosti záväzkov súvisiacich s poskytnutím externého kapitálu od spriaznených osôb (napr. od spo0níkov/akcionárov podniku) za ú elom zachovania prevádzky podniku a zo zákazov súvisiacich so splácaním tohto kapitálu po as krízy podniku v zmysle Obchodného zákonníka.

Novela ustanovuje pomerne prísne následky konaní, pri ktorých sa podnik príp. ztatutárny orgán podniku alebo jeho lenovia v období od podania žiadosti o poskytnutie dočasnej ochrany a počas celej ochrannej doby dopustili (i.) poruzenia povinnosti vynaložiť úprimnú snahu, aby veritelia podniku boli uspokojení v čo najvyššej miere, (ii.) poruzenia povinnosti uprednostni spoločný záujem veriteľov podniku pred vlastnými záujmami alebo záujmami iných osôb, (iii.) poruzenia zákazu rozdelenia zisku alebo iných vlastných zdrojov alebo (iv.) poruzenia zákazu takého nakladania s majetkom podniku (vrátane potenciálneho majetku), následkom ktorého by nastali podstatné zmeny v skladbe, využití alebo určení majetku alebo jeho nie zanedbateľné zmenenie.

Takéto konania (poruzenia) budú v prípade neskoršieho vyhlásenia konkurzu na majetok podniku okamžite a automaticky (t.j. zo zákona) považované za neúplnené bez nutnosti, aby im správca v konkurze odporoval. Novela navyše ukladá správcom, aby v následnom konkurze uplatňovali voči osobám, ktoré sa dopustili takýchto konaní/porušení nárok na náhradu škody, pričom plnená náhrada škody bude súčasťou konkurznej podstaty (cieľom tejto úpravy je ochrana spoločného záujmu veriteľov podniku na pomernom uspokojení ich pohľadávok v následnom konkurze). Preto zákonodarca neumožnil podávanie individuálnych žiadostí na náhradu škody (voči osobám, ktoré sa porušení v mene podniku/spoločnosti dopustili) priamo zo strany veriteľov).

Kým konkurz nie je vyhlásený, samozrejme prichádza do úvahy uplatnenie zvyšujúcich nárokov na náhradu škody spôsobenú osobami konajúcimi v mene podniku/spoločnosti a ich zákonné rušenie za vrátenie toho, čo ubudlo z majetku podniku/spoločnosti v rozpore so zákonom (tu však ide o nároky, ktoré voči týmto osobám primárne uplatňuje podnik/spoločnosť).

O poskytnutie dočasnej ochrany budú môcť požiadať podniky (ktoré získali oprávnenie na podnikanie pred 12. marcom 2020) so sídlom na území Slovenskej republiky **od 12. mája 2020**. Z poskytnutia dočasnej ochrany sú vylúčené banky, inštitúcie elektronických peňaženíc, poisťovne, zaisťovne, zdravotné poisťovne, správcovské spoločnosti a iné finančné inštitúcie.

Dočasná ochrana je určená pre podniky, ktoré sú zasiahnuté negatívnymi následkami zriadenia koronavírusu. Novela preto definuje **následovné predpoklady na poskytnutie dočasnej ochrany**:

- (i.) podaním žiadosti o poskytnutie dočasnej ochrany podnik sleduje úiel dočasnej ochrany (t.j. vytvorenie časovo obmedzeného rámca, počas ktorého má podnik k dispozícii zákonom definované nástroje na podporu efektívneho riešenia negatívnych následkov zriadenia koronavírusu) z dôvodu značného zvýšenia počtu pohľadávok po lehote splatnosti alebo značného poklesu svojich tržieb v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2019 (toto zvýšenie/pokles musí podstatne ohrozovať prevádzkovanie podniku); pri podnikoch, ktoré v uvedenom období neprevádzkovali, innosť sa za porovnateľné obdobie považuje mesiac február 2020;
- (ii.) k 12. marcu 2020 podnik nebol v úpadku (tzn. nebol platobne neschopný ani predbežný);
- (iii.) ku dňu podania žiadosti nie sú dôvody na zrušenie podniku a nepôsobia vo vzahu k nemu úinky vyhlásenia konkurzu alebo povolenia reštrukturalizácie;
- (iv.) k 12. marcu 2020 neprebiehala vo vzahu k podniku exekučné konanie pre uspokojenie záväzkov z podnikateľskej innosti;

- (v.) k 12. marcu 2020 nebol za atý výkon záložného práva vo vzahu k majetku patriacemu podniku;
- (vi.) podnik v roku 2020 nerozdeoval zisk alebo iné vlastné zdroje, príp. následok takéhoto úkonu odstránil;
- (vii.) podnik v roku 2020 neurobil (príp. takéto opatrenia odstránil) opatrenia ohrozujúce jeho finančnú stabilitu s výnimkou opatrení smerujúcich k zmierneniu následkov zrienia koronavírusu;
- (viii.) podnik si riadne vedie účtovníctvo a neporúča povinnosti súvisiace so zverejňovaním účtovných závierok.

Novela predpokladá poskytnutie dočasnej ochrany **do 01. októbra 2020** (s možnosťou predĺženia obdobia poskytnutia dočasnej ochrany nariadením Vlády Slovenskej republiky najviac do 31. decembra 2020).

Poskytnutie dočasnej ochrany nie je automatické. O dočasnú ochranu treba požiadať na príslušnom súde (v prípade obchodných spoločností) výlučne prostredníctvom elektronického formulára, ktorý bude na tieto účely zverejnený na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Žiadosť musí byť autorizovaná (t.j. napr. podpísaná kvalifikovaným elektronickým podpisom) žiadateľom (t.j. ztatutárnym zástupcom podniku) alebo splnomocneným zástupcom žiadateľa. V prípade zastúpenia na základe plnomocenstva musí byť podpis splnomocniteľa a na plnomocenstve úrade osvedčený (v prípade listinného plnomocenstva) alebo autorizovaný (t.j. podpísaný kvalifikovaným elektronickým podpisom s kvalifikovanou elektronickou časovou pečaťou) v prípade elektronickej formy plnomocenstva.

Súd o žiadosti rozhoduje v registračnom konaní, v rámci ktorého preskúma podanú žiadosť výlučne po formálnej stránke (t.j. či spadá zákonom predpísané obsahové náležitosti) a ak je žiadosť úplná, tak ju zaeviduje vo svojom informačnom systéme a vydá potvrdenie o poskytnutí dočasnej ochrany podniku (ktoré sa doručuje iba jeho uložením v súdnom spise). Následne súd bezodkladne zverejní informácie o poskytnutí dočasnej ochrany v Obchodnom vestníku. Účinky poskytnutia dočasnej ochrany nastanú nasledujúci deň po zverejnení informácie o jej poskytnutí konkrétnemu podniku v Obchodnom vestníku. Na poskytnutie dočasnej ochrany je príslušný, podľa sídla podniku jeden zo štyroch súdov (Okresný súd Trnava, Okresný súd Žilina, Okresný súd Banská Bystrica a Okresný súd Prešov). Na žiadosti podané na nepríslušný súd sa neprihliada.

Súd koná v zásade o všetkých záležitostiach týkajúcich sa poskytovania dočasnej ochrany **bezodkladne**. Pokiaľ ide o vyhodnotenie splnenia predpokladov na poskytnutie dočasnej ochrany, súd v rámci registračného konania vychádza iba zo správnosti údajov a vyhlásení poskytnutých podnikom (žiadateľom) v žiadosti.

Okrem uplynutia vyznačenej ochrannej doby (t.j. predbežne do 01. októbra 2020), zaniká dočasná ochrana buď na základe žiadosti samotného podniku, ktorému bola dočasná ochrana poskytnutá alebo rozhodnutím súdu o zrušení dočasnej ochrany. V oboch prípadoch dočasná ochrana zaniká nasledujúci deň po zverejnení informácie o jej zániku v Obchodnom vestníku, pričom opätovné podanie žiadosti o poskytnutie dočasnej ochrany sa v týchto prípadoch nepripúta.

O zrušení dočasnej ochrany rozhodne súd, ak:

- (i.) neboli predpoklady na poskytnutie dočasnej ochrany (predpoklady pozri vyhlásenie);
- (ii.) predpoklady na jej poskytnutie zanikli alebo
- (iii.) podnik pod dočasnou ochranou porušil povinnosti vyplývajúce z dočasnej ochrany (napr. rozdelil zisk v roku 2020 alebo nevykonal úprimnú snahu na uspokojenie svojich veriteľov v najvyššej miere).

Odôvodnený kvalifikovaný podnet na začatie konania o zrušení dočasnej ochrany môže podať každý. Tento nástroj je však predovšetkým určený pre veriteľov podnikov, ktorí sa takto môžu brániť, ak napríklad podniky pod dočasnou ochranou budú znižovať svoj majetok alebo ak budú mať veritelia odôvodnené pochybnosti o tom, či podnik spĺňa predpoklady na poskytnutie dočasnej ochrany. Súdom po začatí konania o zrušení dočasnej ochrany vyzve podnik, aby predložil listiny osvedčujúce splnenie predpokladov na poskytnutie dočasnej ochrany. V tejto veci súd rozhoduje bezodkladne, bez nariadenia pojednávania a výlučne na základe predložených listín.

Ďakujeme veľmi pekne.

V prípade akýchkoľvek otázok sme Vám radi k dispozícii.

V Bratislave 27. apríla 2020

Michal Michálek / Radovan Pala
Restructuring & Corporate Recovery

